

RPW/5176/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026-02-12
Data wpływu: 2026-02-12

Warszawa, dnia 12 lutego 2026 r.

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990, z póź. zm.), niżej podpisani posłowie wnoszą poselski projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Chmielewskiego.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1402 i 1847) po rozdziale 3 dodaje się rozdział 3a w brzmieniu:

„Rozdział 3a

Organizacja przestrzeni produkcyjnej gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi poprzez przeprowadzenie scalenia przy wykorzystaniu zasobu nieruchomości Skarbu Państwa

Art. 57a. 1. Postępowanie scaleniowe na podstawie przepisów niniejszego rozdziału przeprowadza się na gruntach zdewastowanych oraz gruntach zdegradowanych w wyniku powodzi, a także na gruntach bezpośrednio graniczących z tymi gruntami oraz gruntach stanowiących zasób nieruchomości Skarbu Państwa.

2. Przez grunty zdewastowane w wyniku powodzi rozumie się grunty zdewastowane w rozumieniu art. 4 pkt 17 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82), które utraciły całkowicie wartość użytkową w wyniku powodzi.

3. Przez grunty zdegradowane w wyniku powodzi rozumie się grunty zdegradowane w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała w wyniku powodzi.

4. Starosta określa obszar scalenia, którym mogą być objęte grunty położone na terenie jednej lub kilku gmin. Grunty te tworzą obszar scalenia. Obszar scalenia nie musi stanowić zwartego kompleksu gruntów.

5. W celu umożliwienia wydzielenia ekwiwalentu za grunty będące przedmiotem umowy dzierżawy, za zgodą dzierżawcy oraz właściwej jednostki organizacyjnej, w której zarządzie jest nieruchomość Skarbu Państwa stanowiąca przedmiot umowy

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

dzierżawy, do scalenia mogą być włączone grunty będące przedmiotem umowy dzierżawy.

Art. 57b. 1. Postępowanie scaleniowe wszczyna się z urzędu. Wszczęcie postępowania scaleniowego następuje w drodze postanowienia starosty, na które nie służy zażalenie.

2. Przed wszczęciem postępowania scaleniowego starosta, w uzgodnieniu z samorządem województwa, dokonuje analizy możliwości przeprowadzenia postępowania scaleniowego, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) wynik konsultacji z właścicielami gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi;
- 2) informację od właściwej jednostki organizacyjnej, w której zarządzie jest nieruchomość Skarbu Państwa, o gruntach, które mogą zostać objęte scaleniem;
- 3) proponowany obszar scalenia gruntów;
- 4) zakres zagospodarowania poscaleniowego;
- 5) termin oraz szacowane koszty wykonania scalenia gruntów i zagospodarowania poscaleniowego.

Art. 57c. Prace scaleniowo-wymienne związane z usuwaniem skutków powodzi oraz zagospodarowanie poscaleniowe finansowane są ze środków budżetu państwa, w tym rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków.

Art. 57d. 1. Prace scaleniowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa.

2. Przez prace scaleniowe realizowane na gruntach zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi rozumie się także prace i czynności niezbędne do:

- 1) określenia obszaru scalenia;
- 2) opracowania projektu scalenia gruntów;
- 3) wyznaczenia na gruncie projektu scalenia i okazania go uczestnikom scalenia;
- 4) stabilizacji punktów granicznych projektu scalenia gruntów trwałymi znakami geodezyjnymi, chyba że warunki terenowe na to nie pozwalają.

Art. 57e. 1. Grunty objęte scaleniem szacuje się na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków według stanu na dzień przed wystąpieniem powodzi.

2. Szacunek części składowych gruntów podlegających scaleniu jest wykonywany przez rzeczoznawcę. W szacunku części składowych nie uwzględnia się wartości krzewów i drzew w wieku do 10 lat, niebędących nasadzeniami.

Art. 57f. 1. Grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi, których rekultywacja jest niezasadna w rozumieniu art. 22aa ust. 3 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82), wydziela się na rzecz Skarbu Państwa.

2. Grunty wydzielone w wyniku scalenia pod drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych stają się własnością gminy.

3. Grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi wydzielone w wyniku scalenia, w całości albo w części, za zgodą jednostki organizacyjnej, w której zarządzie jest nieruchomości Skarbu Państwa, mogą zostać przekazane nieodpłatnie na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polskie lub Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe.

Art. 57g. Starosta wydaje decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów po wyznaczeniu projektu scalenia na gruncie, jeżeli po jego okazaniu większość uczestników scalenia nie zgłosiła do niego zastrzeżeń.

Art. 57h. 1. Decyzja starosty o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów stanowi podstawę do zmiany umowy dzierżawy przez właściwą jednostkę organizacyjną, w której zarządzie jest nieruchomości Skarbu Państwa, albo rozwiązania umowy dzierżawy bez odszkodowania za wcześniejsze rozwiązanie umowy dzierżawy.

2. Rozwiązanie umowy dzierżawy i wydanie nieruchomości następuje w terminie 12 miesięcy od dnia, w którym decyzja o zatwierdzeniu scalenia gruntów stała się ostateczna. Do rozwiązania umowy dzierżawy nie jest wymagana zgoda dzierżawcy.

3. Do wydzielenia ekwiwalentu za grunty będące przedmiotem umowy dzierżawy podlegającej zmianie albo rozwiązaniu przepis art. 57a ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 57i. Termin objęcia w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia gruntów nie może być dłuższy niż 12 miesięcy od dnia, w którym decyzja o zatwierdzeniu scalenia gruntów stała się ostateczna.

Art. 57j. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego rozdziału do przeprowadzania postępowania scaleniowego przepisy ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1197) stosuje się odpowiednio.

Art. 57k. Do postępowania scaleniowego przeprowadzanego na podstawie przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 1535).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 826) w art. 24 w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) scalania gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20:

a) w ust. 2 po wyrazach „przy wykorzystaniu środków budżetu województwa, o których mowa w art. 22b ust. 1,” dodaje się wyrazy „lub środków pochodzących z budżetu państwa z rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków,”,

b) dodaje się ust. 7 - 10 w brzmieniu:

7. W uzgodnieniu ze starostą rekultywacji może dokonać właściciel gruntu zgodnie z zakresem rzeczowym wynikającym z decyzji w sprawie rekultywacji, otrzymując od starosty środki finansowe zgodnie z kosztorysem, przy wykorzystaniu środków, o których mowa w ust. 2.

8. Właściciel gruntu zgłasza staroście zakończenie procesu rekultywacji w terminie 30 dni od dnia jej zakończenia.

9. Starosta po zakończeniu rekultywacji wydaje decyzję o jej zakończeniu, która jest podstawą przeprowadzenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów.

10. W przypadku niedokonania rekultywacji zgodnie z ust. 7 w uzgodnionym terminie właściciel gruntu jest obowiązany zwrócić otrzymane środki.

11. W przypadku niedokonania zwrotu środków stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

2) w art. 22 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Decyzje w sprawach rekultywacji i zagospodarowania, z zastrzeżeniem art. 22aa, określają.”;

3) po art. 22a dodaje się art. 22aa w brzmieniu:

„Art. 22aa. 1. W przypadku gruntów rolnych, zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi, w odniesieniu do których nastąpiła utrata albo ograniczenie wartości użytkowej oraz przeprowadzenie rekultywacji na cele rolnicze jest niezasadne, a wydzielenie podobnych gruntów z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w lokalizacji, na którą zgodę wyrazi właściciel gruntu, jest niemożliwe, na wniosek właściciela gruntu dokonuje się wykupu gruntów na rzecz Skarbu Państwa.

2. Wniosek w sprawie wykupu gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi, o których mowa w ust. 1, może być złożony w terminie 6 miesięcy od dnia jej wystąpienia.

3. Przyjmuje się, że rekultywacja gruntów na cele rolnicze jest niezasadna w przypadku, gdy koszt rekultywacji gruntów przekracza dwukrotną wartość średniej ceny zakupu gruntów rolnych, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub grunty te są zlokalizowane na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi co najmniej 10%.

4. Dla gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi wartość nieruchomości określa się według stanu na dzień przed wystąpieniem powodzi, ujawnionego w ewidencji gruntów i budynków.

5. Rozmiar utraty albo ograniczenia wartości użytkowej gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi ustala się na podstawie jednej opinii rzeczoznawcy, która wskazuje kierunek zagospodarowania gruntów lub kierunek rekultywacji gruntów i zawiera zakres rzeczowy rekultywacji wraz z kosztorysem prac. W opinii nie trzeba uwzględniać ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odnośnie do gruntów będących przedmiotem opinii.

6. W celu opracowania opinii, o której mowa w ust. 5, starosta może skorzystać z pomocy innej jednostki samorządu terytorialnego.

7. Opinia, o której mowa w ust. 5, stanowi podstawę do wydania decyzji w sprawie rekultywacji gruntów.

8. Przed wydaniem decyzji w sprawie rekultywacji gruntów należy dokonać analizy zasadności przeprowadzenia rekultywacji pod względem kosztów planowanej rekultywacji oraz możliwych zagrożeń przyczyniających się do dewastacji lub degradacji tych gruntów w przyszłości.

9. Jeżeli na podstawie analizy, o której mowa w ust. 8, starosta uzna, że rekultywacja gruntów na cele rolnicze jest niezasadna, wydaje decyzję odmawiającą przeprowadzenia takiej rekultywacji.

10. W przypadku decyzji odmawiającej przeprowadzenia rekultywacji, o której mowa w ust. 9, przeprowadza się postępowanie scaleniowe, o którym mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1402 i 1847).

11. W przypadku gdy w wyniku analizy, o której mowa w art. 57b ust. 2 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, postępowanie scaleniowe, o którym mowa w rozdziale 3a tej ustawy, nie zostanie wszczęte, starosta wydaje decyzję o wykupie gruntów na rzecz Skarbu Państwa.

12. Wykupu gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi na rzecz Skarbu Państwa dokonuje starosta w drodze decyzji.

13. Szacowania wartości gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi podlegających wykupowi dokonuje się według stanu na dzień przed wystąpieniem powodzi, przyjmując do szacunku dane pochodzące z ewidencji gruntów i budynków w zakresie użytków, klas bonitacyjnych i ich powierzchni. Oszacowaną przez rzeczoznawcę majątkowego wartość gruntów podlegających wykupowi podwyższa się o 20%.

14. Środki na wykup nieruchomości pochodzą z budżetu państwa z rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków.”;

4) w art. 22c dodaje się ust. 4:

„4. Przed przydzieleniem środków na rekultywację gruntów dokonuje się analizy efektywności i opłacalności przeprowadzenia rekultywacji.”;

5) w art. 26 w ust. 2 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) wykonywania pomiarów geodezyjnych oraz dokumentowania stanu faktycznego.”.

Art. 4. Wniosek w sprawie rekultywacji gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi z 2024 roku, o którym mowa w art. 22aa ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3, może być złożony w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W związku z powodzią z 2024 roku, która wystąpiła na terenach południowej i zachodniej Polski i długotrwałym procesem usuwania jej skutków konieczne stało się opracowanie dodatkowych przepisów stanowiących podstawy prawne do wsparcia poszkodowanych właścicieli gruntów rolnych w przywracaniu ich do możliwości prowadzenia produkcji rolnej, a co za tym idzie przywrócenia właściwego poziomu prowadzenia ich gospodarstw rolnych i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. Po ustąpieniu wody powodziowej i przeprowadzonej inwentaryzacji skutków powodzi na terenie województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i śląskiego stwierdzono szkody w strukturze gleb. Napływająca woda spowodowała naniesienie piasków, żwirów i kamieni na teren służący do uprawy. Silny nurt wody powodziowej oraz jej niekontrolowany odpływ również spowodował wymycia żyznych gleb uniemożliwiając prowadzenie produkcji rolnej. Proponowane dodatkowe zmiany przepisów doprecyzowujące tryb prowadzenia rekultywacji gruntów zdegradowanych w wyniku powodzi, a w przypadku braku możliwości przeprowadzenia rekultywacji zmianę ich lokalizacji na grunty Skarbu Państwa lub dokonanie wykupu na rzecz Skarbu Państwa wprowadza się do ustawy z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw. Głównym celem niniejszego projektu ustawy jest wprowadzenie kolejnych rozwiązań mających na celu wsparcie właścicieli gruntów, którzy ucierpieli w wyniku powodzi, w celu jak zaspokojenia potrzeb osób poszkodowanych.

Cel i potrzeba oraz rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Proponowane zmiany przepisów mają na celu wprowadzenie zmian w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w ustawie o gospodarowaniu gruntami rolnymi Skarbu Państwa. Zaproponowane zmiany mają na celu umożliwienie właścicielom gruntów rolnych zniszczonych w wyniku powodzi przywrócenie właściwości produkcyjnych gleb poprzez usprawnienie i przyspieszenie procesu rekultywacji gruntów. W przypadku gdy rekultywacja gruntów będzie zbyt kosztowna lub gdy grunty rolne w przyszłości narażone będą na ponowne zalanie wodami powodziowymi proponuje się umożliwienie dokonania zmiany lokalizacji gruntów właścicieli prywatnych na lokalizację gdzie znajdują się obecnie grunty Skarbu Państwa.

Ze względu na wysoki koszt rekultywacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi i ograniczony budżet samorządów województw na finansowanie rekultywacji powstałych w wyniku klęsk żywiołowych proponuje się zmianę do ustawy i wsparcie tych działań z budżetu krajowego w ramach rezerwy celowej na usuwanie skutków powodzi.

Biorąc pod uwagę konieczność rozwiązania opisanych powyżej problemów występujących na terenach dotkniętych powodzią proponuje się wprowadzenie następujących zmian w obowiązujących przepisach prawa:

I. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi

wprowadza się zmiany umożliwiające dokonanie zmiany lokalizacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi na grunty znajdujące się w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa przy wykorzystaniu instrumentu prawnego jakim jest scalenie gruntów realizowane na wzór postępowań wskazanych w ustawie o scalaniu i wymianie gruntów. Propozycje zmian zaproponowano dodanie nowego rozdziału pn. „Organizacja przestrzeni produkcyjnej gruntów zniszczonych w wyniku powodzi poprzez przeprowadzenie scalenia przy wykorzystaniu zasobu nieruchomości Skarbu Państwa”, określającego tryb i zasady postępowania zmiany lokalizacji gruntów zniszczonych na ekwiwalentne grunty w innej lokalizacji, ze stanem faktycznym na czas sprzed zaistnienia powodzi. Sytuacja dotycząca zmiany lokalizacji może nastąpić w przypadku kiedy starosta w myśl zmienianych przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wyda decyzję odmawiającą przeprowadzenia rekultywacji gruntów ze względu na zbyt wysokie koszty rekultywacji lub istnienia zagrożenia ponownej powodzi na tym obszarze.

-art. 57a. ust 1.. Przepis wskazuje, jakie grunty mogą być objęte postępowaniem scaleniowym.

-art. 57a ust.2 Przepis doprecyzowuje pojęcie gruntów zdewastowanych w wyniku powodzi.

-art. 57a ust.3 2 Przepis doprecyzowuje pojęcie gruntów zdegradowanych w wyniku powodzi.

-art. 57a ust.4 Przepis doprecyzowuje, że obszar objęty postępowaniem scaleniowym może stanowić odrębne od siebie podobszary. Właściwy obszar scalenia określa starosta w postanowieniu o wszczęciu postępowania scaleniowego. Przepis doprecyzowuje

lokalizację obszaru scalenia gruntów. Proces zmiany lokalizacji gruntów w ramach postępowania scaleniowego może być prowadzony również na rozłącznym obszarze różnych obrębów, gmin a nawet powiatów.

-art. 57a ust.5 Przepis wskazuje możliwość włączenia gruntów Skarbu Państwa, dla których zawarta została umowa dzierżawy z podmiotem prywatnym. Regulacja umożliwi zmianę lokalizacji gruntów osób poszkodowanych oraz gruntów wydzierżawionych znajdujących się w obszarze scalenia w optymalny sposób, uwzględniając również możliwość zmiany lokalizacji gruntów objętych umową dzierżawy i wydzielenia ich w miejscu dogodnym do uprawy dzierżawcy. Rozwiązanie to niweluje ewentualne roszczenia dzierżawców w stosunku do Skarbu Państwa, gdyby zaistniała konieczność wcześniejszego rozwiązania umowy dzierżawy.

-art. 57b. ust 1. Wskazuje się, właściwym do prowadzenia postępowania scaleniowego dla gruntów objętych powodzią jest starostę oraz, że postępowanie to prowadzi się z urzędu. Przepis wskazuje, że w celu sprawnego przeprowadzenia procesy zmiany lokalizacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi i wcześniej prowadzonych konsultacji z właścicielami gruntów oraz dysponentami gruntów Skarbu Państwa nie przewiduje się możliwości złożenia zażalenia na postanowienie. Dopuszczenie zażalenia spowoduje wydłużenie procesu przygotowania do realizacji scalenia. Uczestnicy scalenia na etapie uzgodnienia lokalizacji gruntów będą mogli składać propozycje dotyczące nowej lokalizacji wydzielanych im gruntów.

-art. 57b. ust 2. Przepis wskazuje staroście zakres czynności jakie poprzedzają wszczęcie postępowanie scaleniowego. Starosta przy współpracy z samorządem województwa, dokonuje analizy możliwości przeprowadzenia postępowania scaleniowego. Określenie możliwości przeprowadzenia scalenia gruntów starosta podejmuje po dokonaniu między innymi: konsultacji z właścicielami gruntów zniszczonych w wyniku powodzi, informacji od podmiotów gospodarujących gruntami zasobu nieruchomości Skarbu Państwa o gruntach, które mogą zostać objęte scaleniem, zakresu zagospodarowania poscaleniowego (w tym między innymi: urządzenia dróg dojazdowych, budowy zbiorników małej retencji, poprawy i korekty rowów), terminu i oszacowane kosztów wykonania scalenia gruntów i zagospodarowania poscaleniowego.

-art. 57c. Zapis określa źródło finansowania jako - budżetu państwa.

-art. 57d. ust. 1. Doprecyzowanie wykonawcy scaleń gruntów na wzór ustawy o scalaniu i wymianie gruntów tj. „Prace scaleniowe koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych przekazanych mu na podstawie

art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. poz. 872, z późn. zm.) lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań”. Samorząd województwa wykonuje scalenia gruntów przy pomocy Wojewódzkich Biur Geodezji jako jednostek organizacyjnych właściwych samorządów, natomiast w województwach, w których brak jest takich jednostek organizacyjnych samorządy województw mogą w ramach porozumienia podpisać porozumienia dotyczące współpracy samorządów w zakresie realizacji ww. prac. Takie porozumienia podpisywane były między innymi pomiędzy województwem opolskim i dolnośląskim w latach 2004-2008 oraz pomiędzy województwem opolskim i małopolskim w latach 2014-2020.

- art. 57d ust 2. Przepis doprecyzowuje zakres prac scaleniowych w trybie popowodziowym.. Przepis doprecyzowuje jakie czynności techniczno-organizacyjne przewiduje się do realizacji w procesie scalenia gruntów objętych powodzią w celu określenie kosztów i czasu wykonania scalenia gruntów.

- art. 57e ust 1. Przepis wskazuje datę przyjęcia do oszacowania wartości gruntu poddawanego zamianie oraz zakres użytku i klasy bonitacyjnej. Dane przyjmuje się na podstawie danych z rejestru gruntów i budynków na dzień sprzed wystąpienia powodzi.

- art. 57e ust. 2. Przepis doprecyzowuje kto wykonuje oszacowania wartości elementów składowych gruntu, jak również informację o tym, że na gruntach porośniętych samosiewem w wycenie można zaniechać szacowania drzew i krzewów do lat 10.

- art. 57f ust 1. Doprecyzowanie że grunty zniszczone w wyniku powodzi wydzielą się na rzecz Skarbu Państwa jako pomoc Państwa Polskiego w usuwaniu skutków powodzi.

- art. 57f ust 2. Przepis doprecyzowuje na czyją rzecz przechodzą grunty wydzielone pod drogi dojazdowe po scaleniu.

- art. 57f ust 3. Zaproponowana regulacja umożliwia w przyspieszonym trybie za zgodą dysponenta nieruchomości Skarbu Państwa, w decyzji zatwierdzającej projekt scalenia gruntów przenieść nieodpłatnie własność gruntów zniszczonych w wyniku powodzi wydzielanych na rzecz Skarbu Państwa, na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polskie lub Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe. Proponowany zapis umożliwia zaprojektowanie nowych działek gruntu dla właściwych podmiotów publicznych mogących realizować swoje zadania wynikające z innych ustaw bez konieczności prowadzenia długotrwałych procesów przekazywania nieruchomości i wielomiesięcznym lub wieloletnim brakiem możliwości zagospodarowania we

właściwy sposób gruntów zniszczonych w wyniku powodzi. W przypadku Państwowego Gospodarstwa - Wody Polskie istnieje możliwość przejęcia ich na potrzeby działań przeciwpowodziowych lub regulacji cieków bez konieczności wyłączenia. Dla Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe przejęcie tych gruntów stanowi potencjał do stworzenia siedliska leśnego lub strefy buforowej od cennych obszarów leśnych. Dla jednostek samorządu lokalnego taki grunt może stanowić potencjał do prowadzenia polityki regionalnej lub lokalnej wynikającej. Głównym celem tych działań powinny być prośrodowiskowe inicjatywy i właściwe gospodarowanie zasobami wodnymi.

- art. 57g. Przepis doprecyzowujący kiedy organ może zatwierdzić projekt scalenia.
- art. 57h ust 1. Przepis daje uprawnienie jednostce organizacyjnej zarządzającej gruntami Skarbu Państwa wnoszonych do scalenia, które objęte były umową dzierżawy na dokonanie zmiany tych umów lub ich rozwiązanie po dniu objęcia w posiadanie tych gruntów przez nowego właściciela, któremu wydzielono nowe grunty na dotychczasowych gruntach Skarbu Państwa. Ostateczna decyzja starosty o zatwierdzeniu projektu scalenia stanowi podstawę dokonania tych czynności przez właściwą jednostkę organizacyjną zarządzającą gruntami Skarbu Państwa. – art. 57h ust.2. Rozwiązanie umowy dzierżawy następuje bez odszkodowania, natomiast termin objęcia w posiadanie powinien być tak ustalony aby dotychczasowy użytkownik gruntu mógł zebrać plony, jednak nie później niż 12 miesięcy od dnia zatwierdzenia projektu scalenia gruntów. Do rozwiązania umowy dzierżawy nie jest wymagana zgoda dzierżawcy. Art. 57a. ust. 5 daje możliwość objęcia gruntów dzierżawionych i zmianę ich lokalizacji w optymalne miejsce dla uprawy dzierżawcą. Nieskorzystanie z tej możliwości objęcie gruntów dzierżawionych scaleniem przez dzierżawcę spowoduje docelowo rozwiązanie takiej umowy po zakończeniu scalenia, jeżeli dojdzie do sytuacji wydzieleni gruntów zamiennych osobom poszkodowanym w wyniku powodzi w lokalizacji obejmującej obszar gruntów wydzielonych przez Skarb Państwa.
- art. 57h ust 3 Przepis doprecyzowuje jak należy postępować z gruntami objętymi umowami dzierżaw, jeśli zaistnieje konieczność włączenia tych gruntów do obszaru scalenia celem optymalnego, przyszłego wydzielenia gruntów wszystkim uczestnikom scalenia gruntów.
- art. 57i. Przepis reguluje w jakim terminie nowy właściciel może objąć w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia, w szczególności gdy istnieje konieczność zebrania plonów przez poprzedniego użytkownika gruntów. Termin ten powinien

uwzględniać możliwość zebrania płodów rolnych przez dotychczasowego użytkownika gruntów, jednak wydanie nieruchomości nowemu właścicielowi powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia kiedy decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia stała się ostateczna.

- art. 57j. Przepis doprecyzowujący pozostałe zasady prowadzenia scalenia gruntów w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1197).

- art. 57k . Regulacja ma na celu przyspieszenie prowadzenia scaleń gruntów na gruntach zdegradowanych w wyniku powodzi i uniknięcie wielomiesięcznej procedury opiniowania i wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia jakim jest scalenie gruntów. Proponuje się wprowadzenie zwolnienia z konieczności stosowania przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Takie rozwiązanie przyspieszy realizację i zmniejszy koszty uzyskania dodatkowych opinii, w szczególności że procedura scalenia gruntów to głównie proces administracyjno-prawny mający na celu zaprojektowanie nowych granic nieruchomości. Planowane do realizacji inwestycje po zakończeniu scalenia będą realizowane odrębnie i wtedy podlegać będą właściwym procedurom oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z właściwymi przepisami prawa.

II. Zmiany w ustawie z dnia z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Rozszerzenie przepisu art. 24. ust. 1 i dodanie punktu 7 w brzmieniu:

„7. scalania gruntów zniszczonych w wyniku powodzi.” daje delegację dla dysponenta gruntów Własności Rolnej Skarbu Państwa, tj. Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa do inicjowania i brania czynnego udziału w procesie scalenia gruntów zniszczonych w wyniku powodzi.

III. Zmiany w ustawie z dnia z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- Zmiany w art. 20 ust. 2 dotyczą możliwości współfinansowania kosztów rekultywacji gruntów nie tylko z budżetu województwa ale również ze środków krajowych w ramach rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków;

- dodanie w art. 20 ust. 7 - umożliwi przyspieszyć wykonanie prac związanych z rekultywacją gruntów przez starostę poprzez możliwość zlecenia tych prac właścicielowi gruntów planowanych do rekultywacji, zgodnie z zakresem rzeczowym planowanej rekultywacji. Wypłata środków nastąpi na podstawie kosztorysu prac rekultywacyjnych ze środków na rekultywację, pochodzących z budżetu województwa lub ze środków krajowych w ramach rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków. W ramach zlecenia prac rekultywacyjnych starosta określa również planowany termin zakończenia prac rekultywacyjnych przez właściciela.

- w art. 20 ust 8. Określa się termin zgłoszenia staroście zakończenia procesu rekultywacji przez właściciela w przypadku zlecenia rekultywacji właścicielowi. Termin ten określa się na 30 dni od dnia zakończenia jej zakończenia.

- w art. 22 ust. 9 - Zobowiązuje się starostę do wydania decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną po jej faktycznym zakończeniu. Decyzja ta stanowić będzie podstawę do przeprowadzenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów z urzędu po zakończeniu rekultywacji gruntów, dla których nastąpiły zmiany środowiska glebowego po wystąpieniu klęski żywiołowej w myśl §4 pkt. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów.

- w art. 20 ust 10 i 11 - doprecyzowuje się tryb zwrotu przyznanych środków na rekultywację gruntów w przypadku niedokonania rekultywacji zgodnie z ust. 10, w uzgodnionym terminie ciężące na właścicielu, który zobowiązany jest zwrócić otrzymane środki. W przypadku braku zwrotu dochodzenie zwrotu wypłaconych środków zastosowanie mają przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Organem właściwym i wierzycielem jest starosta.

- art. 22aa ust.1 - wskazuje się przypadki możliwych do podjęcia działań kiedy rekultywacja gruntów okazałaby się zbyt kosztowna lub jej realizacja bezcelowa ze względu na lokalizację gruntów w terenie ponownie zagrożonym wystąpieniem powodzi w przyszłości. W takich przypadkach proponuje się wydzielenie gruntów rolnikom, których grunty zostały zdegradowane w wyniku powodzi na grunty będące w dyspozycji Skarbu Państwa jako odpowiednik gruntów posiadanych sprzed powodzią w lokalizacji umożliwiającej właściwą gospodarkę tymi gruntami. W przypadkach gdy również wydzielenie gruntów ekwiwalentnych, ze względu na brak gruntów Skarbu Państwa w bliskiej okolicy siedziby gospodarstwa, któremu należy wydzielić grunty

stałby się niemożliwy istnieje możliwość wykupu tych gruntów na rzecz Skarbu Państwa za odszkodowaniem.

- zmiana w art. 22aa ust. 2 - doprecyzowuje czas do jakiego należy zgłosić wniosek o rekultywację zniszczonych gruntów. Propozycja 6 miesięcy od dnia wystąpienia klęski żywiołowej daje czas na poinformowanie starosty jako organu właściwego do spraw rekultywacji o konieczności sporządzenia odpowiedniej dokumentacji, zabezpieczeniu finansowania prac rekultywacyjnych wspólnie z samorządem województwa lub zabezpieczeniu finansowania w ramach rezerwy celowej.

- w art. 22aa ust. 3 - określa się wysokość kosztów ponoszonych na rekultywację w odniesieniu do jednostki 1 ha. Przyjmuje się, że graniczną wartością maksymalnych kosztów rekultywacji jest podwójna wartość zakupu gruntów średnich klas podawanych przez GUS. Istotnym ograniczeniem zasadności rekultywacji jest również ich lokalizacja względem potencjalnego zagrożenia ponownym ich zalaniem przez powódź w przyszłości. Wprowadza się tu regulację odstąpienia od rekultywacji w przypadkach lokalizacji tych gruntów w obszarze gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi co najmniej 10% (prawdopodobieństwo zalania raz na 10 lat). W takich przypadkach uznaje się rekultywację gruntów za niezasadną.

- art. 22aa ust.4 - doprecyzowuje czas na jaki szacowana będzie wartość nieruchomości do odszkodowania lub oszacowania jej wartości do zmiany jej lokalizacji. Przyjmuje się dzień przed wystąpieniem powodzi z uwzględnieniem danych ujawnionych w rejestrze ewidencji gruntów i budynków w zakresie użytku, klasy bonitacyjnej oraz ich powierzchni.

- art. 22aa ust. 5 - wprowadza zmianę do obecnego porządku prawnego określającego konieczność opracowania 2 opinii o ograniczeniu wartości użytkowych gruntów i proponuje się sporządzenie wyłącznie 1 opinii o utracie wartości użytkowych gruntów, w której wskazany będzie również proponowany kierunek rekultywacji. Do opinii. Zakres opinii powinien zawierać również zakres rzeczowy prac do prowadzonych w zakresie rekultywacji oraz koszty rekultywacji. W przypadku propozycji rekultywacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi dopuszcza się umożliwienie ustalenia kierunku rekultywacji niezależnie od ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Komplet dokumentów opracowanych przez rzeczoznawcę: klasyfikatora gruntów lub gleboznawcę stanowić będzie dla starosty podstawę do podjęcia działań w zakresie rekultywacji gruntów lub podjęcia innych działań mających na celu zapewnienie poszkodowanym rolnikom dalszego prowadzenia produkcji rolnej.

- art. 22aa ust. 6 - daje możliwość aby starosta, na którego terenie doszło do degradacji gleb w wyniku powodzi mógł zwrócić się do właściwego samorządu województwa o pomoc w ocenie stanu degradacji gleb oraz sporządzeniu odpowiednich dokumentów umożliwiających mu szybkie podjęcie działań związanych z rekultywacją gruntów. W czasie i tuż po powodzi działania organów państwa oraz samorządów skierowane są na szeroko rozumianą pomoc poszkodowanym. Niejednokrotnie brakuje możliwości skoordynowania tych działań na dużym obszarze w jednolity sposób, dlatego proponuje się umożliwienie wsparcia starosty siłami samorządu województwa, które posiada wyspecjalizowane jednostki takie jak Wojewódzkie Biura Geodezji zatrudniające geodetów, klasyfikatorów i specjalistów w zakresie szacowania gleb. Jednostki te posiadają doświadczenie i sprzęt niezbędny do szybkiego podjęcia działań umożliwiających dostarczenie niezbędnych dokumentów do podjęcia właściwych działań przez starostę. Wprowadzenie tego przepisu wskazuje właściwym organom możliwości podjęcia wspólnych działań na rzecz odbudowy kraju po wystąpieniu klęski żywiołowej.

- art. 22aa ust. 7 - doprecyzowuje kiedy starosta może wydać decyzję o rekultywacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi.

- art. 22aa ust. 8 - przepis wskazuje konieczność dokonania analizy zasadności ekonomicznej lub faktycznej prowadzenia rekultywacji.

- art. 22aa ust. 9. Przepis regulujący możliwość odmowy rekultywacji, o której strony informuje się w formie decyzji starosty.

- art. 22aa ust. 10 – przepis wskazuje jakie działania podejmuje starosta w przypadku odmowy wykonania rekultywacji. Wskazuje się, że właściwym działaniem jest umożliwienia wydzielenia gruntów zamiennych na gruntach Skarbu Państwa.

- art. 22aa ust. 11 - wskazuje, możliwość wykupu gruntów zniszczonych w wyniku powodzi na rzecz skarbu Państwa za odszkodowaniem dla rolnika.

- art. 22aa ust. 12- przepis wskazuje organ dokonujący wykupu gruntów zdegradowanych dla których nie można wykonać rekultywacji oraz nie można dokonać zmiany lokalizacji gruntów na grunty Skarbu Państwa.

- art. 22aa ust. 13 - w przepisie wskazuje się zasady oszacowania wartości nieruchomości zniszczonych w wyniku powodzi. Ustaloną przez rzeczoznawcę wartość nieruchomości podlegającą wykupowi za odszkodowaniem podwyższa się o 20%. – art..

22aa ust 14. – przepis skazuje, że finansowanie wykupu nieruchomości za

odszkodowaniem pochodzą z rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków.

- w art. 22c po ust. 3 dodaje się ust. 4 wskazujący o konieczności dokonania analizy efektywności i opłacalności wydatkowania środków publicznych na rekultywację:

- w art. 26 ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 6 umożliwiający w ramach kontroli wykonanie pomiarów geodezyjnych oraz wykonanie dokumentacji fotograficznej i filmowej dokumentującej stan faktyczny kontrolowanego obszaru.

- **Art. 4.** Doprecyzowuje, że w przypadku zdegradowanych gruntów w wyniku powodzi z roku 2024 termin zgłoszenia gruntów do rekultywacji to 6 miesięcy od dnia wejście w życie ustawy. W ogólnych przepisach działających w przyszłości termin na zgłoszenie gruntów do rekultywacji będzie wynosił 6 miesięcy.

IV. Pozostałe informacje

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej i nie jest z nim sprzeczna.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy.

Projektowana regulacja nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o którym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana regulacja ma wpływ na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców i jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Ustawa ta może pozytywnie wpłynąć na ww. podmioty w zakresie zwiększenia zapotrzebowania na usługi związane z realizacją prac rekultywacyjnych.

Projektowana regulacja ma przede wszystkim pozytywny wpływ na właścicieli gospodarstw rolnych położonych na obszarach szczególnie zniszczonych w wyniku powodzi, ich rodziny i gospodarstwa, związany z wprowadzeniem przepisów dotyczących rekultywacji, organizacji przestrzeni produkcyjnej gruntów zniszczonych w wyniku powodzi poprzez przeprowadzenie scalenia przy wykorzystaniu zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, a w przypadku braku możliwości rekultywacji lub wydzielenia ekwiwalentnych gruntów z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa przewiduje się możliwość wykupu za odpowiednim odszkodowaniem.

Projekt nie ma natomiast bezpośredniego wpływu na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw¹.

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Marek Chmielewski

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Poprzez zmianę ustawy proponuje się zastosowanie rozwiązań zmierzających do sprawnej rekultywacji gruntów rolnych zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi lub inne formy przywrócenia możliwości gospodarowania na gruntach przez osoby poszkodowane.

Skala problemu zależy od wielkości i przebiegu powodzi, na przykładzie powodzi z 2024 roku tylko w województwie dolnośląskim do rekultywacji zgłoszono blisko 500 działek ewidencyjnych o łącznej powierzchni około 800 ha gruntów rolnych, a łączny szacowany koszt rekultywacji wynosi 110 mln zł. Zgłoszenia od poszkodowanych przyjmowali starostowie powiatów, po czym przekazywali zbiorcze dane do marszałka województwa.

Proponowane zmiany przepisów mają na celu wprowadzenie zmian w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w ustawie o gospodarowaniu gruntami rolnymi Skarbu Państwa. Zaproponowane zmiany mają na celu umożliwienie właścicielom gruntów rolnych zniszczonych w wyniku powodzi przywrócenie właściwości produkcyjnych gleb poprzez usprawnienie i przyspieszenie procesu rekultywacji gruntów. W przypadku gdy rekultywacja gruntów będzie zbyt kosztowna lub gdy grunty rolne w przyszłości narażone będą na ponowne zalanie wodami powodziowymi proponuje się umożliwienie dokonania zmiany lokalizacji gruntów właścicieli prywatnych na lokalizację gdzie znajdują się obecnie grunty Skarbu Państwa.

Proponowane rozwiązania, ograniczające koszty, polegają na rzetelnej ocenie potrzeb w zakresie rekultywacji, a dla gruntów mocno zniszczonych, dla których koszty wielokrotnie przewyższają wartość gruntu oraz ich potencjał produkcyjny – odstępianie od rekultywacji, ale z zapewnieniem możliwości przeprowadzenia prac scaleniowych, żeby wydzielić poszkodowanym rolnikom inne grunty z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa lub w ostateczności dokonywać wykupów tych gruntów za odszkodowaniem. Taka ścieżka działania pozwoli ograniczyć koszty dla Skarbu Państwa z 110 mln zł do około 25 mln zł.

Obecny stan prawny przewiduje, że rekultywacji dokonuje starosta przy wykorzystaniu środków finansowych budżetu samorządu województwa związanego z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych. Jednak przy tak ogromnej skali problemu budżet ten jest dalece niewystarczający. Ponadto, należy jasno stwierdzić, że część gruntów nie nadaje się do przywrócenia do produkcji rolniczej ze względu na zbyt wysokie koszty takiej operacji (niektóre pojedyncze działki

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

wymagają milionowych nakładów) lub występuje ciągle zagrożenie ponownym zalaniem przy kolejnej powodzi (wg map PGW Wody Polskie działki zagrożone powodzią²). Brak zmiany stanu obecnego spowoduje paraliż organizacyjny i finansowy po stronie samorządów, a co najważniejsze długoletni brak możliwości prowadzenia działalności rolniczej na gruntach, które zostały mocno zniszczone w wyniku powodzi.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ **Nie**

Nie rozważano rozwiązań alternatywnych, ponieważ istnieją już przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które w podstawowy sposób zajmują się tym tematem. Zdaniem wnioskodawców należy jedynie rozszerzyć katalog możliwości prawnych związanych z przywracaniem gruntów zniszczonych w wyniku powodzi do produkcji rolnej, w tym dopuszczenie scaleń gruntów z udziałem gruntów Skarbu Państwa na tych obszarach oraz doprecyzować zasady ewentualnych wykupów takich gruntów za odszkodowaniem.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej i nie jest z nim sprzeczna. Projektowany stan prawny polega na wprowadzeniu nowych rozwiązań, które obecnie nie funkcjonują (zasady odstąpienia od rekultywacji w przypadku jej niezasadności, scaleń gruntów na obszarach zniszczonych w wyniku powodzi, wykup gruntów). Zaproponowane rozwiązania są spójne systemowo i terminologicznie z obecnie funkcjonującymi przepisami, w szczególności z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Projektowane rozwiązania są zgodne z Konstytucją RP, a właściwie dopiero przywracają konstytucyjną ochronę praw właścicieli gruntów zniszczonych w wyniku powodzi. Proponuje się termin wejścia w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt oddziałuje na właścicieli gruntów rolnych, które zostały zniszczone w wyniku powodzi. Liczebność tej grupy zależy od wielkości i przebiegu powodzi. Projekt wpływa na grupę właścicieli gruntów rolnych, ponieważ uwzględnia ich słuszny interes w zakresie przywrócenia gruntów do produkcji rolniczej. Projekt przynosi wyłącznie pozytywne skutki dla tej grupy społecznej, ponieważ rozwiązuje problem, który obecnie pozostaje nierozwiązany.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projekt wpływa przede wszystkim na podmioty będące właścicielami gruntów rolnych zdegradowanych lub zniszczonych w wyniku powodzi, a także na jednostki gospodarujące gruntami Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego. Wpływa również na prowadzących działalność gospodarczą w zakresie rekultywacji gruntów, ponieważ przyspiesza procedury związane z ich przeprowadzaniem.

Projekt zakłada, że grunty zniszczone całkowicie lub takie, których przywrócenie możliwości produkcji rolnej jest niezasadne, np. ze względu na trwałe zagrożenie kolejnymi powodzią, zostaną scalone z innymi gruntami, w tym gruntami zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, w taki sposób by poszkodowani otrzymali pełnowartościowe grunty w dogodnej lokalizacji, a jeżeli nie będzie to możliwe to należy zapewnić ich wykup za odszkodowaniem. Grunty, których rekultywacja będzie możliwa i zasadna zostaną poddane tej procedurze, ale w uproszczonym trybie (na podstawie jednej opinii rzeczoznawcy), co powinno minimalizować koszty po stronie samorządów powiatów oraz przyspieszyć procedurę administracyjną.

² Mapa dostępna pod linkiem: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/imgp_2.html [dostęp: 10.02.2026 r.].

Korzyści i koszty są zależne od skali i przebiegu zjawiska - powodzi. Niemożliwe jest ich dokładne określenie, ale na przykładzie powodzi z 2024 roku, dla województwa dolnośląskiego szacowany koszt przywrócenia gruntów zdegradowanych lub zniszczonych do produkcji rolniczej, zakładając wprowadzenie proponowanych zmian, wyniesie około 40 mln zł (Skarb Państwa: 25 mln zł; budżet województwa: 15 mln zł). Dla samorządów województw i Skarbu Państwa jest to koszt, ale dla podmiotów gospodarczych działających w sferze rekultywacji (gleboznawcy, usługi budowlane, w szczególności prace ziemne, klasyfikatorzy gruntów) kwota ta będzie zyskiem. Najważniejsze jednak jest to, że zaproponowane procedury pozwolą na zorganizowanie produkcji rolnej na obszarach zniszczonych w wyniku powodzi i pozwolą na dalsze prowadzenie działalności producentom rolnym lub pozwolą na zgodny z prawem wykup zniszczonych gruntów na rzecz Skarbu Państwa.

Obliczenie wykonano na podstawie oceny stopnia degradacji lub zniszczenia gruntów wykonane przez samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach oceny eksperckiej, w tym inwentaryzacji terenowej, zleconej po powodzi z 2024 roku.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projekt spowoduje następujące skutki finansowe:

- dla Skarbu Państwa – konieczność wydzielenia w rezerwie budżetowej odpowiednich środków na usuwanie skutków powodzi w zakresie rekultywacji gruntów rolnych. Dla powodzi z 2024 w województwie dolnośląskim jest to 25 mln zł;

- w tym dla jednostek gospodarujących zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, w szczególności dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – brak bezpośrednich skutków finansowych w postaci pieniężnej, ale gospodarujący będą musieli się liczyć z możliwością utracenia gruntów produkcji rolnej na rzecz gruntów zniszczonych w wyniku powodzi. Szacuje się, że 70 ha gruntów zasobu Skarbu Państwa może podlegać procedurze scaleniowej. W związku z tym, biorąc średnią cenę zakupu-sprzedaży nieruchomości rolnych 62 tys. zł, wartość utraconych przez Skarb Państwa gruntów wyniesie około 4,3 mln zł. Pozytywnym skutkiem będzie potencjalne zwiększenie areálu dostępnego dla innych jednostek, w szczególności PGW Wody Polskie, które po przekazaniu im tych obszarów mogłyby wykorzystać te tereny (dzisiaj zniszczone i nienadające się do produkcji rolnej) na prowadzenie prac przeciwpowodziowych;

- dla powiatów – jednostki te będą włączone w prace administracyjne i organizacyjne, bez bezpośrednich skutków finansowych, jednak należy się liczyć ze zwiększeniem natężenia pracy tych jednostek w czasie prac administracyjnych związanych z rekultywacjami;

- dla samorządów województw – zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych to samorząd województwa jest odpowiedzialny za finansowanie rekultywacji gruntów zniszczonych w wyniku powodzi, jednak w przypadku powodzi skala tych zniszczeń jest zbyt duża jak na potencjał budżetu województwa. Niemniej, w związku z osiąganymi dochodami z tytułu wyłączania gruntów z produkcji rolniczej samorządy województw powinny, w miarę swoich możliwości, brać udział w finansowaniu prac rekultywacyjnych gruntów zdegradowanych w nieznacznym stopniu, na dotychczasowych zasadach, które zostaną tylko uproszczone (jedna zamiast dwóch opinii rzeczoznawcy).

Zaangażowane jednostki, w czasie prowadzenia postępowań administracyjnych oraz rekultywacyjnych, będą miały zwiększone natężenie pracy.

Kwotowy wpływ na wydatki budżetu państwa może być różny, zależny od skali i przebiegu powodzi, jednak na przykładzie powodzi w 2024 roku dla województwa dolnośląskiego jest to 25 mln zł. Wpływ na wydatki budżetów województw tak samo może być zależny od skali i przebiegu powodzi, jednak na przykładzie powodzi z 2024 roku dla województwa dolnośląskiego jest to 15 mln zł.

Szacowanie wykonano na podstawie oceny stopnia degradacji lub zniszczenia gruntów wykonane przez samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach oceny eksperckiej, w tym inwentaryzacji terenowej, zleconej po powodzi z 2024 roku. Z tej analizy wynika, że 75% gruntów (około 600 ha)

zostało zdegradowanych w stopniu lekkim i tam koszty prac rekultywacyjnych będą możliwe do poniesienia przez budżet województwa (15 mln zł).

Jednak pozostałe 25% gruntów (około 210 ha) należy poddać dodatkowej ocenie, a duża część z nich nie nadaje się do rekultywacji ze względu na ekstremalnie wysokie koszty lub ponowne, duże zagrożenie powodzią. Stąd, do obliczeń przyjęto, że:

- 1/3 tych gruntów (70 ha) pomimo wysokich kosztów powinna zostać przywrócona do produkcji rolniczej ze względu na duży potencjał tych gruntów i zadbanie o bezpieczeństwo żywnościowe mieszkańców – i będzie to koszt dla Skarbu Państwa w wysokości 13 mln zł;

- 1/3 tych gruntów (70 ha), zgodnie z wnioskami właścicieli i w szerokiej konsultacji również z jednostkami samorządowymi i państwowymi, zostanie poddana scaleniu gruntów. 70 ha zniszczonych gruntów poddanych scaleniu implikuje konieczność włączenia zbliżonej powierzchni gruntów Skarbu Państwa w celu wydzielania z tych gruntów działek dla poszkodowanych właścicieli.

Dodając do tego grunty przyległe, które zgodnie z proponowanymi zapisami mogą być włączone do scalenia to osiągamy szacowaną powierzchnię prowadzenia scaleń gruntów na powierzchni około 200 ha gruntów. Do oszacowania kosztów przyjęto stawki wynikające z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 Grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Scalenie gruntów" w ramach poddziałania "Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W związku z powyższym przeprowadzenie prac scalińowych na powierzchni 200 ha będzie kosztowało 0,7 mln zł, a zagospodarowanie poscaleniowe 1,8 mln zł. Łącznie 2,5 mln zł. Należy także oszacować wartość gruntu Skarbu Państwa, który przejdzie na rzecz poszkodowanych właścicieli, a Skarb Państwa otrzyma grunty o znacznie mniejszej wartości, bo niekorzystnie położone, zniszczone przez powódź. Szacunkowa wartość tego gruntu (około 70 ha gruntów) to 4,3 mln zł.

- 1/3 tych gruntów (70 ha), ze względu na niezasadną rekultywację oraz brak możliwości przeprowadzenia prac scalińowych będzie podlegało wykupieniu przez Skarb Państwa z podwyższoną ceną o 20%, co da szacunkowy koszt około 5,2 mln zł.

Łącznie koszty po stronie Skarbu Państwa wyniosą 25 mln zł (tj. 13 mln +2,5 mln +4,3 mln +5,2 mln).

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W rezerwie celowej związanej z usuwaniem skutków powodzi powinno się przewidzieć dodatkowe 25 mln zł na zabezpieczenie prac rekultywacyjnych oraz scalińowo-wymiennych związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2024 roku. Ta część rezerwy powinna pozostać w dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który będzie koordynował finansowanie prac podejmowanych przez samorządy województw i powiatów.

Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych zakładają dochody samorządów województw na finansowanie takich prac, więc w przypadku nieznacznych degradacji gruntów środki finansowe są zabezpieczone i system nie wymaga zmian, jednak problemem jest brak odpowiednich środków w przypadku dużych zniszczeń i bardzo kosztowych prac ziemnych, w celu przywrócenia gruntów do produkcji. W tych przypadkach będzie wykorzystana właśnie rezerwa pozostająca w dyspozycji MRiRW.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ **Nie**

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

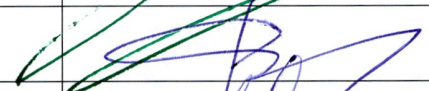
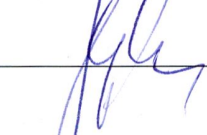
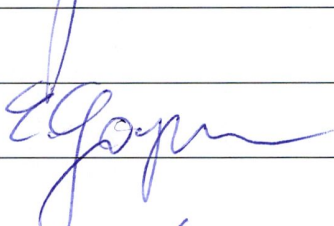
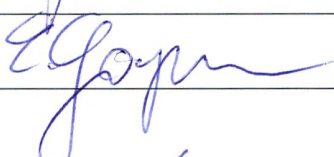
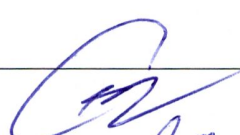
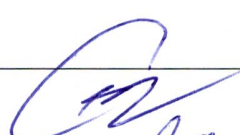
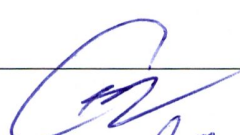
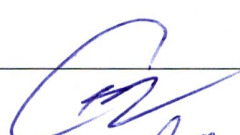
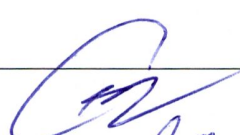
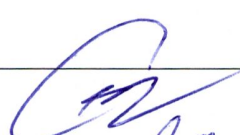
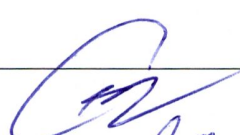
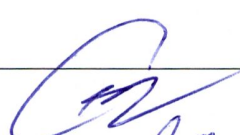
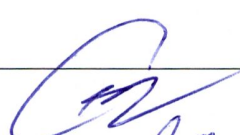
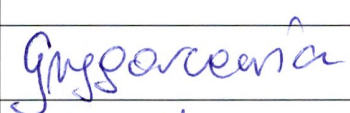
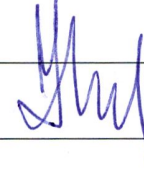
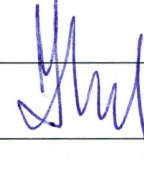
➤ **Nie**

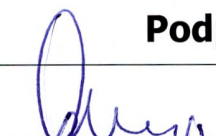
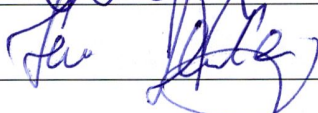
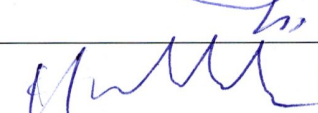
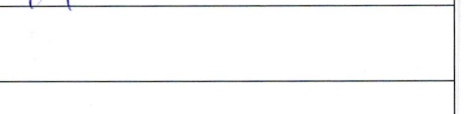
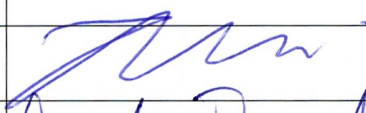
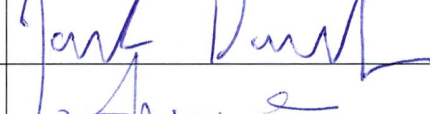
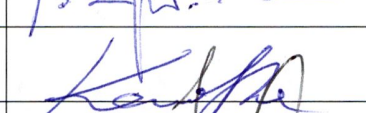
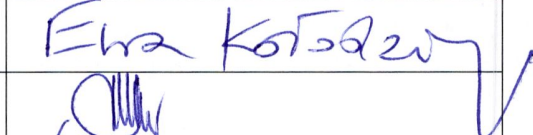
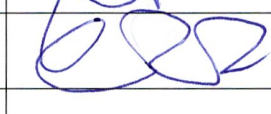
[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

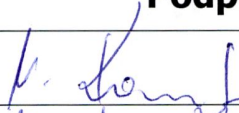
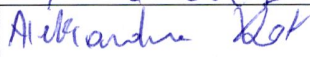
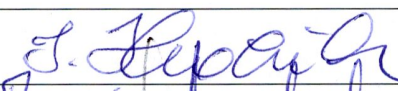
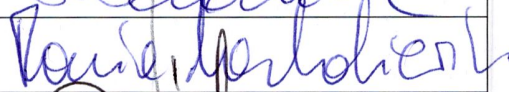
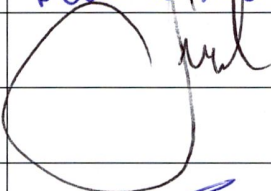
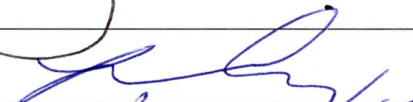
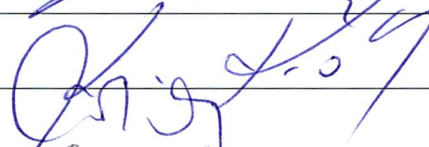
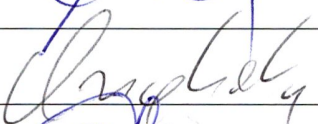
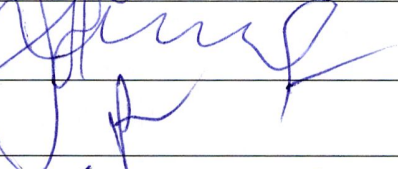
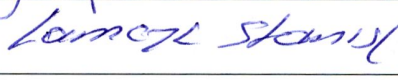
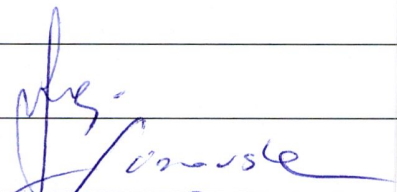
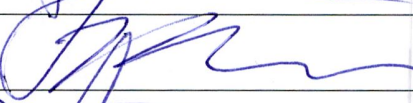
➤ **Nie**

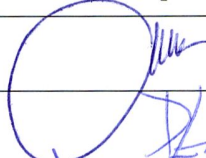
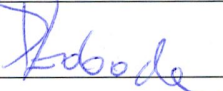
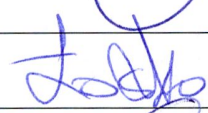
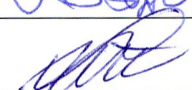
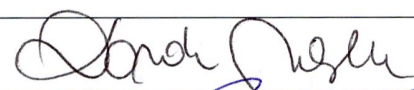
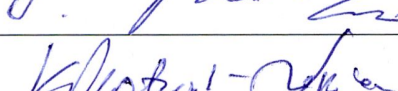
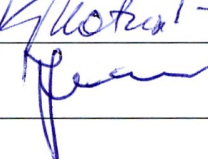
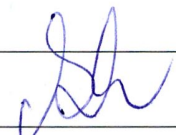
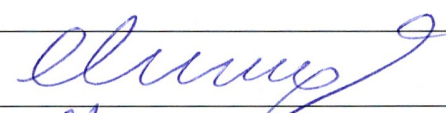
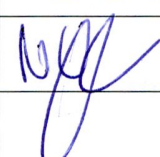
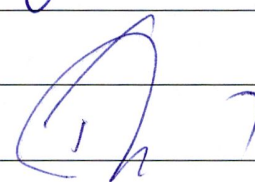
**Lista poparcia posłanek i posłów – członków Klubu Parlamentarnego
Koalicja Obywatelska – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska,
Zieloni, popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych
rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi
oraz niektórych innych ustaw**

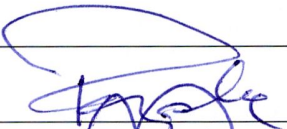
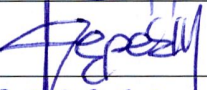
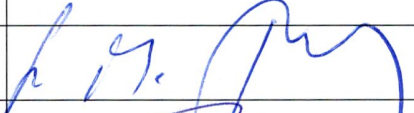
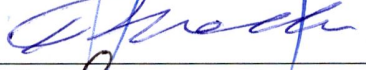
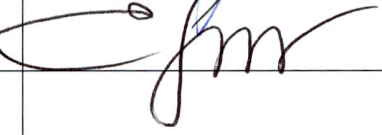
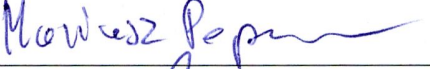
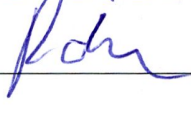
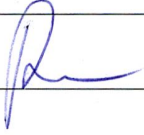
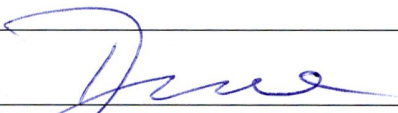
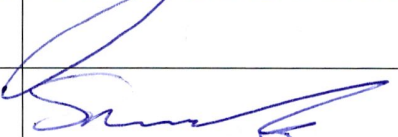
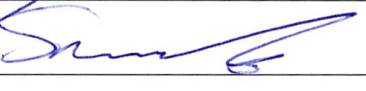
L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
1.	Adamowicz	Piotr	Piotr Adamowicz
2.	Augustyn	Urszula	Urszula Augustyn
3.	Bielawska	Sylwia	Sylwia Bielawska
4.	Bliźniuk	Paweł	Paweł Bliźniuk
5.	Bochenek	Mateusz	Mateusz Bochenek
6.	Bojarski	Krzysztof	Krzysztof Bojarski
7.	Borys	Piotr	Piotr Borys
8.	Bosacki	Marcin	Marcin Bosacki
9.	Chmielewski	Marek	Marek Chmielewski
10.	Chybicka	Alicja	Alicja Chybicka
11.	Cichoń	Janusz	Janusz Cichoń
12.	Czernow	Zofia	Zofia Czernow
13.	Dolniak	Barbara	Barbara Dolniak
14.	Domański	Andrzej	Andrzej Domański
15.	Dowhan	Robert	Robert Dowhan
16.	Filiks	Magdalena	Magdalena Filiks
17.	Frydrych	Joanna	Joanna Frydrych

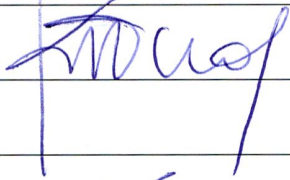
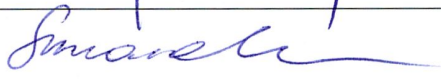
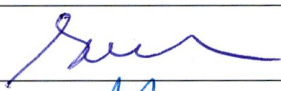
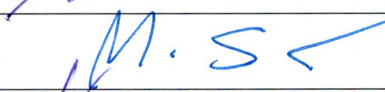
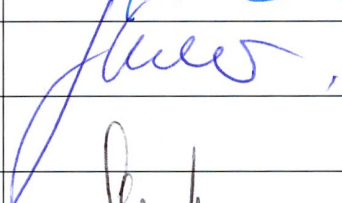
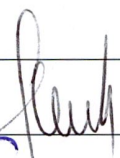
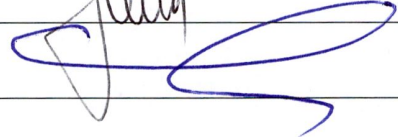
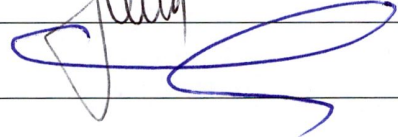
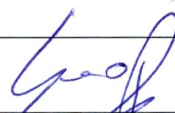
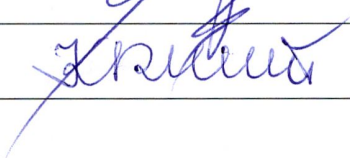
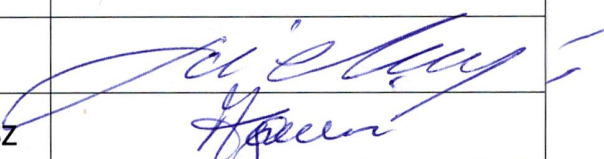
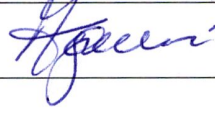
L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
18.	Fryszak	Konrad	
19.	Gabriel	Patryk	
20.	Gadowski	Krzysztof	
21.	Gajewska	Aleksandra	
22.	Gajewska	Kinga	
23.	Gapińska	Elżbieta	
24.	Gawlik	Zdzisław	
25.	Gelert	Elżbieta	
26.	Gierada	Artur	
27.	Giertych	Roman	
28.	Giziński	Włodzisław	
29.	Głogowski	Tomasz	
30.	Głowski	Piotr	
31.	Golbik	Marta	
32.	Gorczyca	Stanisław	
33.	Grabczuk	Krzysztof	
34.	Grabiec	Jan	
35.	Gromadzka	Małgorzata	
36.	Grygorcewicz	Barbara	
37.	Gzik	Marek	
38.	Habura	Krzysztof	

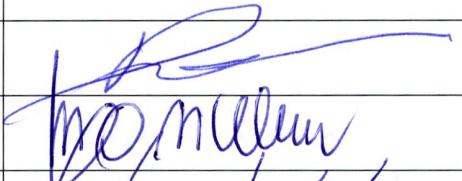
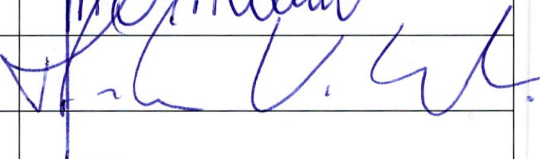
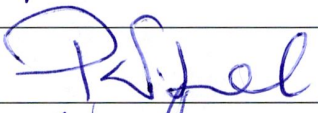
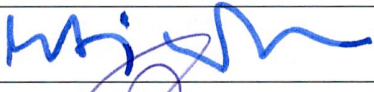
L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
39.	Hanajczyk	Agnieszka	
40.	Hartwich	Iwona	
41.	Hok	Marek	
42.	Horbatowski	Łukasz	
43.	Jachira	Klaudia	
44.	Jagła	Robert	
45.	Janyska	Maria	
46.	Jaros	Michał	
47.	Jaskulski	Patryk	
48.	Jaśkowiec	Dominik	
49.	Jazłowiecka	Danuta	
50.	Kandyba	Piotr	
51.	Karnowski	Jacek	
52.	Karolewska	Iwona	
53.	Kierzek-Koperska	Katarzyna	
54.	Kluzik-Rostkowska	Joanna	
55.	Kołodziej	Ewa	
56.	Kołodziejczak	Magdalena	
57.	Kołodziejczak	Michał	
58.	Konwiński	Zbigniew	
59.	Kostuś	Tomasz	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
60.	Koszutska	Urszula	
61.	Kot	Aleksandra	
62.	Kowal	Paweł	
63.	Kozłowska	Iwona	
64.	Koźlakiewicz	Maria	
65.	Krawczyk	Iwona	
66.	Krawczyk	Michał	
67.	Kropiwnicki	Robert	
68.	Król	Wojciech	
69.	Królak	Katarzyna	
70.	Krzakała	Marek	
71.	Krzemiński	Adam	
72.	Krzywonos-Strycharska	Henryka	
73.	Lachowicz	Piotr	
74.	Lamczyk	Stanisław	
75.	Lasek	Maciej	
76.	Lenartowicz	Gabriela	
77.	Leszczyna	Izabela	
78.	Lisowska	Bożena	
79.	Lubnauer	Katarzyna	
80.	Łacki	Artur	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
81.	Łepkowska-Gołaś	Alicja	
82.	Łoboda	Dorota	
83.	Łośko	Magdalena	
84.	Łuczak	Alicja	
85.	Łuczak	Krystian	
86.	Marchewka	Arkadiusz	
87.	Marek	Dorota	
88.	Masełko	Paweł	
89.	Matusik-Lipiec	Katarzyna	
90.	Meysztowicz	Jerzy	
91.	Mieszkowski	Krzysztof	
92.	Mroczek	Czesław	
93.	Myrcha	Arkadiusz	
94.	Napieralski	Grzegorz	
95.	Niedziela	Dorota	
96.	Niedźwiedzki	Jacek	
97.	Niemczyk	Małgorzata	
98.	Niezgodzka	Jolanta	
99.	Nitras	Sławomir	
100.	Nowacka	Barbara	
101.	Nowak	Tomasz	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
102.	Okła-Drewnowicz	Marzena	
103.	Olszewski	Paweł	
104.	Osos	Katarzyna	
105.	Papke	Paweł	
106.	Pawliczak	Karolina	
107.	Pępek	Małgorzata	
108.	Piątkowski	Krzysztof	
109.	Piekarska	Katarzyna	
110.	Pietrzczyk	Lucjan	
111.	Plocke	Kazimierz	
112.	Polak	Elżbieta	
113.	Pomaska	Agnieszka	
114.	Popielarz	Mariusz	
115.	Rak	Renata	
116.	Roguska	Magdalena	
117.	Rosa	Monika	
118.	Rutnicki	Jakub	
119.	Rząsa	Marek	
120.	Sibińska	Krystyna	
121.	Siemaszko	Rafał	
122.	Siemoniak	Tomasz	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
123.	Skowrońska	Krystyna	
124.	Sługocki	Waldemar	
125.	Smarduch	Weronika	
126.	Sobolak	Anna	
127.	Sowa	Marek	
128.	Stachowicz	Katarzyna	
129.	Sterczewski	Franciszek	
130.	Suski	Paweł	
131.	Szewiński	Andrzej	
132.	Szłapka	Adam	
133.	Szopiński	Henryk	
134.	Szumilas	Krystyna	
135.	Szymański	Tomasz	
136.	Ściebiorowski	Łukasz	
137.	Tajner	Apoloniusz	
138.	Tomczyk	Cezary	
139.	Tomczykiewicz	Maciej	
140.	Tracz	Małgorzata	
141.	Truskolaski	Krzysztof	
142.	Tusk	Donald	
143.	Urbaniak	Jarosław	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
144.	Uznańska-Wiśniewska	Aleksandra	
145.	Wałęsa	Jarosław	
146.	Wardzała	Robert	
147.	Wielichowska	Monika	
148.	Witczak	Adrian	
149.	Witczak	Mariusz	
150.	Witek	Przemysław	
151.	Wojciechowska	Anna	
152.	Wołoszański	Bogusław	
153.	Wróbel	Maciej	
154.	Zawieja	Bartosz	
155.	Zembaczyński	Witold	
156.	Zielińska	Urszula	